



## Missie- en visietekst

### Inhoudsopgave

1	'De Cocon' – missie .....	2
2	Concrete opdrachten .....	2
3	Visie op mens en maatschappij .....	2
4	De doelgroep .....	3
5	Visie op hulpverlening .....	3
5.1	Doelstellingen van onze hulpverlening .....	3
5.1.1	Garanderen en vrijwaren van basisrechten voor het kind en de jongere .....	3
5.1.2	Gericht op 'positieve' verandering .....	3
5.2	Uitgangspunten en kenmerken van onze hulpverlening .....	4
5.2.1	Contextgericht werken .....	4
5.2.2	Cliëntgericht werken .....	4
5.2.3	Emancipatorisch werken .....	4
5.2.4	Participatief werken .....	5
5.2.5	Aanklappend werken .....	5
5.2.6	Wetenschappelijk onderbouwd werken en methodisch handelen .....	5
6	Belangrijke principes in de organisatie .....	6

## **1 'De Cocon' – missie**

'De Cocon' is een organisatie die hulpverlening aan huis aanbiedt binnen de Bijzondere Jeugdbijstand voor de regio Gent – Eeklo ('Pedagogische thuishulp en Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen) en Oost Vlaanderen ('Crisishulp aan Huis'). We zijn erkend en worden gesubsidieerd door de Vlaamse overheid (Agentschap Jongerenwelzijn).

**'De Cocon' wil de ontplooiingskansen en de zelfredzaamheid van kinderen, jongeren en gezinnen in een problematische leef- en/of opvoedingssituatie, maximaliseren via het bieden van mobiele pedagogisch gerichte hulpverlening in het milieu van de cliënt.**

We willen bijdragen aan het garanderen van de grondrechten van mensen en wil mee bouwen aan een open, aangename, democratische, rechtvaardige en duurzame samenleving waarin elk individu en elke groep op gelijkwaardige basis kan participeren.

We streven in onze werking naar complementariteit en partnerschap met andere relevante organisaties en diensten.

We gaan uit van een vrijzinnige, humanistische levenshouding en stellen ons actief pluralistisch op.

## **2 Concrete opdrachten**

De hoofdopdracht van 'De Cocon' bestaat in eerste instantie uit het bieden van kwalitatieve hulpverlening aan kinderen, jongeren en gezinnen die zich in een problematische leef- en/of opvoedingssituatie bevinden en waarbij pedagogische ondersteuning noodzakelijk is. We situeren ons op tweede-lijn hulpverlening. We werken met kinderen, jongeren en gezinnen die worden doorverwezen door een jeugdhulpaanbieder of door het crisismeldpunt.

Door onze hulpverlening aan kinderen, jongeren en gezinnen in een problematische leef- en/of opvoedingssituatie worden we geconfronteerd met structurele hinderpalen die de cliënten op diverse maatschappelijke domeinen ervaren en waaraan we als hulpverleners niet kunnen voorbijgaan. We willen onze ervaringen en inzichten, verworven door de betrokkenheid bij onze cliënten, doorgeven aan de overheid, instellingen of organisaties, met oog op structurele oplossingen. Achterliggend visie hiervan is dat elke overheid, instelling, organisatie en burger verantwoordelijkheid moet opnemen om samen de samenleving beter en rechtvaardiger te maken. En dat elk mens aanspraak moet kunnen maken op de maatschappelijke goederen waarop iedereen in principe recht heeft.

Tevens willen we blijvend meehelpen aan innoverende, nieuwe methodieken en werkvormen in functie van een goede, op maat gesneden, hulpverlening aan kinderen, jongeren en gezinnen in een problematische leef- en/of opvoedingssituatie – of ze zelf (helpen) opstarten.

## **3 Visie op mens en maatschappij**

We stellen ons vanuit een humanistisch vrijzinnige levenshouding actief pluralistisch op.

Voor ons betekent 'humanistisch' dat de mens centraal staat als schepper en drager van morele waarden.

'Vrijzinnig' betekent voor dat we het principe van vrij onderzoek huldigen en geen dogma's aanvaarden,

Onder een 'actief pluralistische houding' verstaan we dat we openstaan voor diverse levensbeschouwingen en naar dialoog streven.

We staan voor:

- respect voor de menselijke waardigheid;
- de realisatie van de grondrechten (met als voornaamste leidraad de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de Kinderrechten);
- de gelijkwaardigheid van ieder mens;
- de wederzijdse erkenning en respect voor anderen.

#### **4 De doelgroep**

Onze doelgroep bestaat uit jongeren en gezinnen met kinderen die zich in een problematische leef- en/of opvoedingssituatie bevinden of zich in een acute crisis bevinden.

Een problematische leef- en opvoedingssituatie is een toestand waarin: “De fysieke integriteit, de affectieve, morele, intellectuele of sociale ontplooiingskansen van minderjarigen in het gedrang komen. Dit kan gebeuren door bijzondere gebeurtenissen, door relationele conflicten of door de omstandigheden waarin zij leven.”

Belangrijk voor de doelgroep is of de hulpverlening *vrijwillig* of *gedwongen* is. Uiteraard heeft dit onderscheid gevolgen voor de geboden hulpverlening.

- De vrijwillige hulpverlening gebeurt op vraag van en met het akkoord van de betrokken partijen. Deze hulp is vrijwillig maar niet vrijblijvend. We vragen een engagement van de cliënt, waarop de cliënt kan worden aangesproken.
- Met gedwongen hulpverlening bedoelen we de gerechtelijke jeugdbijstand, waarbij maatregelen worden opgelegd door de jeugdrechtbank.

Onze doelgroep is geen duidelijk afgelijnde, eenduidige groep. Elk kind/jongere/gezin heeft zijn eigenheid, is uniek en heeft het recht anders te zijn.

#### **5 Visie op hulpverlening**

Onze hulpverlening vertrekt vanuit volgende waarden:

- respect voor de menselijke waardigheid;
- respect voor de grondrechten van elke mens (met als voornaamste leidraad de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de Kinderrechten);
- de gelijkwaardigheid van iedere mens, ongeacht zijn sekse, religie, huidskleur, politieke of seksuele voorkeur, etnisch-culturele afkomst en sociaaleconomische situatie;
- de wederzijdse erkenning van en het wederzijdse respect voor de ander;
- respect voor ieders persoonlijke levensbeschouwing, in de mate dat men de rechten en ontwikkelingskansen van zijn medemens niet in gedrang brengt of in strijd is met de wet;
- een geloof in de verantwoordelijkheid van de mens;
- een geloof in de kracht en het vermogen tot leren van het individu en het cliëntstelsel;
- de erkenning van het zelfbeschikkingsrecht van de mens.

##### **5.1 Doelstellingen van onze hulpverlening**

De volgende doelstellingen staan centraal in onze hulpverlening.

###### **5.1.1 Garanderen en vrijwaren van basisrechten voor het kind en de jongere**

- Vrijwaren van veiligheid en ontplooiingskansen voor het kind en de jongere: bijgevolg is het onze plicht om situaties die de fysieke en psychische integriteit van het kind of de jongere bedreigen te melden aan de betrokken instantie.
- Garanderen van de basisrechten van het gezin, de ouders, de voogd,...

###### **5.1.2 Gericht op ‘positieve’ verandering**

- Onze hulpverlening is altijd gericht op het veranderen van de patronen die de problemen bestendigen.
- Onze hulpverlening is gericht op het bevorderen en verstevigen van de individuele en maatschappelijke ontplooiingskansen van het kind of de jongere.

- Onze hulpverlening vertrekt vanuit de positieve krachten en potenties (competenties) die in het cliëntsysteem aanwezig zijn. We kijken eerst naar de mogelijkheden en houden bewust rekening met de grenzen.

## 5.2 Uitgangspunten en kenmerken van onze hulpverlening

Onze uitgangspunten en de kenmerken van onze hulpverlening zijn niet absoluut, maar moeten voortdurend tegenover elkaar worden afgewogen.

### 5.2.1 Contextgericht werken

Dit betekent dat we rekening houden met de gehele context van de aangemelde persoon (en desgevallend met het gehele cliëntsysteem).

Opvoedings-, gezins- en leefproblemen worden benaderd vanuit hun context. Dit wil zeggen dat we op zoek gaan naar de betekenis van deze problemen binnen hun totale context. Vanuit deze visie is het handelen van de begeleider niet enkel gericht op het wegwerken van probleemgedrag, maar ook en vooral op het begeleiden en bijsturen van het totale functioneren van de context.

Informatie laten circuleren tussen alle betrokken partijen is uiterst belangrijk: Bij het begeleidingsproces zijn, naast de cliënt, ook andere partners betrokken. Ook na de afronding van de begeleiding kunnen/zullen die partners nog een rol spelen. De begeleiders betrekken hen bij de hulpverlening en wisselen belangrijke informatie uit. Dit gebeurt steeds in overleg met de cliënt en het cliëntsysteem. De cliënt en het cliëntsysteem worden op de hoogte gehouden van elk overleg en elke actie met andere hulpverleners. De informatie van de cliënt en het cliëntsysteem wordt met veel zorg en respect behandeld.

Een onderdeel van de context is het intergenerationeel perspectief. Het vormt een zeer belangrijke sleutel tot het begrijpen van de problematiek en het realistisch inschatten van de mogelijkheid tot groei en verandering. De psychische en morele erfenis mag niet begrepen worden als volledig determinerend voor de mogelijkheden en kansen; er moet wel rekening mee gehouden worden bij het opzetten van een begeleidingsplan.

### 5.2.2 Cliëntgericht werken

‘Cliëntgericht werken’ betekent dat het cliëntsysteem beschouwd wordt als coproducent van de hulpverlening. Dit impliceert dat we onze cliënten betrekken bij het gehele hulpverleningsproces, dat we ze erkennen als volwaardige partners en dat de nog aanwezige draagkracht en inzet worden benoemd.

De meningen van de cliënten zijn belangrijk. De hulpverlening zal worden afgestemd op de wensen en behoeften van het cliëntsysteem, rekening houdend met de doelstellingen zoals bepaald door de verwijzer en de inzichten en doelstellingen van de hulpverlener. Het is wenselijk dat de hulpverlening bijdraagt aan het oplossen van problemen zoals geformuleerd door de minderjarige en zijn/haar gezin, en dit met respect voor de integriteit van alle betrokkenen en de rechten van derden.

‘Cliëntgericht werken’ betekent ook dat we zoveel mogelijk op maat van de cliënt werken. Dit doen we door aan te sluiten bij de krachten en potenties die in het cliëntsysteem aanwezig zijn. Dit houdt in dat we in onze hulpverlening het tempo aanpassen aan het cliëntsysteem en ons flexibel opstellen, zowel naar het aanbod als naar de wijze waarop de hulpverlening verloopt.

### 5.2.3 Emancipatorisch werken

‘Emancipatorisch werken’ betekent dat onze hulpverlening gericht is op het verhogen van zelfredzaamheid en op het versterken van de individuele en maatschappelijke weerbaarheid, zodat de afhankelijkheid van hulpverlening tot een minimum herleid wordt<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> De afwezigheid van emancipatie is eenvoudiger te duiden: machteloosheid, verlies van controle over het eigen leven,...

Dit betekent ook dat wij hun recht op zelfbeschikking respecteren en hen aanspreken op hun verantwoordelijkheid, hen stimuleren hun vaardigheden in te zetten waar dat nodig is. 'Emancipatorisch werken' betekent dat we samen met het cliëntsysteem randvoorwaarden creëren die maken dat ze meer vat krijgen op hun situatie en leven.

Zelfredzaamheid heeft echter zijn grenzen. Indien nodig kunnen ondersteunende factoren geïnstalleerd worden wanneer blijkt dat de jongere of het gezin niet over voldoende vaardigheden beschikt om zich te handhaven in de samenleving.

'Emancipatorisch werken' sluit niet uit dat tijdens de begeleiding een vorm van sturing en aanklappendheid noodzakelijk is om een goed evenwicht te vinden tussen het maatschappelijk wenselijke en het verlangen van de jongere of het gezin.

#### 5.2.4 Participatief werken

'Participatief werken' sluit nauw aan bij emancipatorisch werken. Enerzijds is participatie deelnemen, in de zin van gebruikmaken, genieten. Anderzijds betekent participatie deelhebben – in de betekenis van coproductant zijn – aan de hulpverlening en de samenleving' (zie ook: Cliëntgericht werken).

Participatie is: mensen meer vat geven op hun eigen leven door hen in staat te stellen om mee te denken, mee te praten (inspraak) en vooral om mee te beslissen over de zaken die voor hen van belang zijn. Zie ook het Kinderrechtenverdrag: "...garanderen dat het kind (de jongere) in staat is zijn/haar eigen mening te vormen, het recht heeft die mening vrij te uiten ten aanzien van alle zaken die het kind (de jongere) aangaan, waarbij aan zijn/haar mening die waarde wordt gehecht die overeenstemt met de leeftijd en rijpheid."

'Participatief werken' vereist een open, eerlijke en doorzichtige communicatie en manier van werken, enerzijds met respect voor de rechten van de betrokkenen, anderzijds met veel discretie in het omgaan met vertrouwelijke informatie. Soms moeten 'moeilijke boodschappen' een plaats krijgen in het hulpverleningsproces. Het is onze taak de cliënten te wijzen op de mogelijke gevolgen van hun keuzes en hen te wijzen op maatschappelijke perspectieven en plichten.

#### 5.2.5 Aanklappend werken

'Aanklappend werken' houdt in dat we kansen blijven aanreiken, maar ook dat we het hulpverleningsproces niet loslaten maar mee sturen. Aanklappend werken heeft grenzen. Zonder een minimaal engagement van de cliënt biedt aanklappend werken binnen het hulpverleningsproces geen meerwaarde.

#### 5.2.6 Wetenschappelijk onderbouwd werken en methodisch handelen

We kiezen ervoor om te werken met duidelijk omschreven methodieken (interventies) die goed theoretisch onderbouwd zijn. Binnen deze methodieken werken we met een duidelijk omschreven fasering en intensiteit en gebruiken we bij voorkeur wetenschappelijk onderbouwde instrumenten om beslissingsprocessen in de hulpverlening te ondersteunen en te onderbouwen.

De gekozen methodieken sluiten flexibiliteit en bijsturing van de begeleiding niet uit. De kracht van de methodieken zit in het samenspel van visie, theoretische uitgangspunten en overtuigingen, concrete interventiecomponenten en een planmatige en afgebakende hulpverleningsstructuur. Dit laat bij uitstek ruimte voor een unieke hulpverleningsrelatie, waarbinnen flexibiliteit vooropstaat.

We vinden dat goede hulpverlening vereist dat de hulpverlener enerzijds het handelen baseert op dat wat aangetoond effectief is en dat hij anderzijds aansluit bij de motivatie, behoeften en wensen van de cliënt en de mogelijkheden van de situatie. De begeleiders, ondersteund door de werkbegeleiders hebben daarin een belangrijke verantwoordelijkheid: zij moeten de 'match' maken tussen de collectieve kennis en de unieke hulpverleningssituatie. Voortdurende reflectie van begeleiders over het eigen handelen is daarbij onontbeerlijk.

## 6 Belangrijke principes in de organisatie

Het uitgangspunt voor de organisatie van onze werking is: onze beschikbare middelen<sup>2</sup> met oog op het realiseren van onze missie zo optimaal mogelijk inzetten, rekening houdend met onze wettelijke verplichtingen (erkenningvoorwaarden, arbeidsrecht,...).

Alle personeelsfuncties in 'De Cocon' zijn even belangrijk om de missie en de opdrachten te verwezenlijken. 'We voeren een beleid dat de voorwaarden schept zodat medewerkers resultaten kunnen halen.

Belangrijke principes voor de uitbouw en werking van de organisatie zijn de volgende.

- Communicatie, constructieve discussie en duidelijke afspraken.
- Een functionele taakverdeling met bijgevoegde verantwoordelijkheden, die zich al dan niet vertalen in een hiërarchie; dit met oog op efficiëntie.
- Verantwoordelijkheid geven en nemen. Als organisatie vinden we dat het waarmaken van onze opdrachten en het uitbouwen van onze organisatie een gedeelde verantwoordelijkheid is. Zo is bijvoorbeeld hulpverlening een product van de begeleider en van de organisatie. De begeleider wordt ondersteund door de organisatie; verantwoordelijkheid wordt gedeeld. Het gevolg hiervan is een verantwoordelijkheid in twee richtingen:
  - 'De Cocon' staat in voor zijn personeelsleden ten overstaan van derden en gaat hen actief steunen in probleemsituaties met andere diensten of personen;
  - elk personeelslid legt verantwoording af over zijn werk in het belang van het garanderen van kwaliteit naar de cliënt, de verwijzers, derden en de maatschappij.
- Groei en ontwikkeling van medewerkers.

We vinden het zeer belangrijk dat medewerkers professioneel kunnen groeien en ontwikkelen. Maatschappelijke veranderingen, demografische evoluties, wijzigingen in het hulpverleningslandschap, nieuwe regelgevingen, allerlei technologische ontwikkelingen, enz. volgen elkaar snel op.

Daarom investeren we in innovatie en competenties. Niet ongericht, maar gericht. Het gericht leren en ontwikkelen van medewerkers is belangrijk om 2 redenen: Het is enerzijds belangrijk om onze huidige en toekomstige opdrachten waar te maken, overeenkomstig de maatschappelijke ontwikkelingen en de strategie van 'De Cocon'. Anderzijds is het belangrijk dat medewerkers zich professioneel kunnen ontplooiën en groeien in hun huidige functie of naar een toekomstige functie.

Voor de medewerker in 'De Cocon' wil dit zeggen dat zij gedurende hun hele loopbaan moeten blijven investeren in hun competenties. 'De Cocon' zal deze groei ondersteunen.

- Een voortdurend streven naar kwaliteit.

We streven voortdurend naar het bieden van kwaliteit (nu en in de toekomst). Hierbij houden we rekening met de veranderende (en toekomstige) noden en eisen van de cliënt van de verwijzers/aanmelders, van derden, vanwege de subsidiërende overheid, de maatschappij en de ter beschikking staande middelen.

Voor ons zijn kwaliteit en kwaliteitsverbetering verantwoordelijkheden van iedereen binnen de organisatie. De bezorgdheid om kwaliteit is iets dat deel uitmaakt van en geïntegreerd is in het dagelijkse werk.
- Een financieel gezonde organisatie.

Een goed financieel beleid en een financieel gezonde organisatie zijn van essentieel belang om continu een efficiënte en dynamische werking te verzekeren. Gezien de beperkte financiële mogelijkheden is het noodzakelijk voortdurend keuzes te maken.

---

<sup>2</sup> Met beschikbare middelen bedoelen we het kapitaal van de organisatie. De term kapitaal gebruiken we hier bewust omdat dit duidt op vermogen (geldelijk vermogen, inzet van personeel, aanwezige competenties bij personeel, bestuurders, aanwezige visie, enzovoort, maar ook op het vermogen van mensen tot leren).